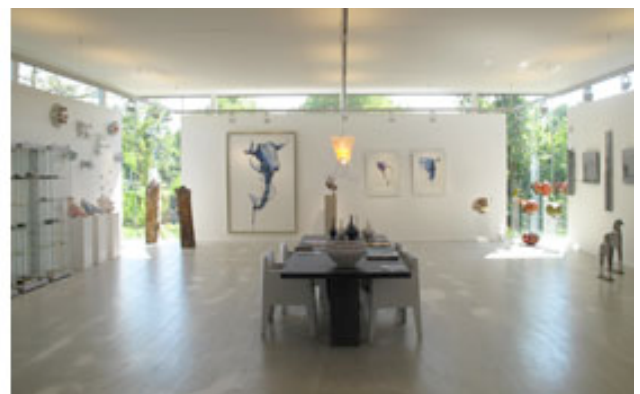

H-ART green H-ART

Hart voor Art

galerie *Xxxxxxx*

Opdrachtgever

directeur/eigenaar
Galerie Xxxxxxx
<http://www.Xxxxxxx>

Opstellers rapport

Simone Veldema
GreenBiz Startup
Amsterdam

Betty de Keizer
De Keizer Kennismakelaar
's-Graveland

Projectgegevens

Rapportnummer

Contactpersonen opdrachtgever

Galerie Xxxxxxx
BGI_1108a
Xxxxxxx

Het copyright van dit document berust bij De Keizer Kennismakelaar – 's Graveland – NL & GreenBiz Startup - Amsterdam – NL. All rights reserved. Neither the whole nor any part of this document may be reproduced, stored in any retrieval system or transmitted in any form or by any means (electronic, mechanical, reprographic, recording or otherwise) without the prior written consent of the copyright owner or the customer of this project.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Duurzaam geprikkeld	7
Duurzaam ondernemen	7
Verandering van business models	7
Partnerships: "Help elkaar, koop duurzame waar"	8
H-ART	8
Werkwijze	8
Resultaat	8
Galerie Xxxxxxx	10
Algemene kenmerken	10
Galerie Xxxxxxx in beeld	11
Ambitie	11
Langs de meetlat	12
Business model	12
Duurzaamheidsthema's	13
Kunstprofiel	17
Conclusies en advies	19
Totaalbeeld	19
Samenvattend	19
Bijlage	20
GreenBiz Startup & De Keizer Kennismakelaar	20
Subsidiemogelijkheden	20
Leestips en links	20

Voorwoord

De aandacht voor duurzame ontwikkeling neemt toe, ook in de kunstsector. Duurzaam ondernemen heeft de toekomst. Maar wanneer onderneem je duurzaam in een theater of galerie? Voor de ene instelling betekent 'duurzaam ondernemen' streven naar minder energie- en waterverbruik en een bewuste keuze voor milieuvriendelijke materialen. Voor een ander is 'duurzaam' vooral voldoen aan minimale milieu-eisen, het bevorderen van biodiversiteit of het bieden van een werkplek aan kansarme jongeren. Duurzaam ondernemen kent vele gezichten. Hét duurzame kunstbedrijf bestaat niet. Het is niet mogelijk zomaar een peilstok te pakken en dan te roepen dat een kunstinstelling duurzaam is, is onze stelling.

H-ART is een quick scan die exploitanten in de kunst & cultuursector laat zien waar zij nu staan in hun streven naar duurzaam ondernemen. H-ART daagt de ondernemer uit om met een andere blik naar zijn eigen bedrijfsvoering te kijken. Er worden ideeën aangereikt voor een andere aanpak of suggesties gedaan voor nieuwe activiteiten die - passend in een visie op maatschappelijk verantwoord ondernemen - meer omzet kunnen helpen genereren. H-ART biedt de ondernemer een nieuw perspectief, gebaseerd op een heldere visie op duurzame ontwikkeling. Realistisch, gericht op een gezonde onderneming met tegelijkertijd oog voor mens en milieu.

H-ART is begin 2011 ontwikkeld door Simone Veldema van GreenBiz Startup en Betty de Keizer van De Keizer Kennismakelaar, beiden zelfstandig ondernemers die duurzame verandering in gang helpen zetten. Aan het ontstaan van H-ART is meegewerkt door kunstinstellingen die als pilot dienden voor de eerste scans.

Het onderzoek bij Galerie Xxxxxxx is op lokatie uitgevoerd in mei 2011. De aanleiding voor Galerie Xxxxxxx om deze quickscan uit te laten voeren is:

- actieve betrokkenheid bij het thema duurzaamheid;
- bereidheid om bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van H-ART.

Tijdens het bezoek is uitgebreid gesproken met de eigenaars van de galerie. Wij willen hen vanaf deze plaats heel hartelijk bedanken voor hun open medewerking en nuttige feedback.

Simone Veldema/ GreenBiz Startup

Betty de Keizer/ De Keizer Kennismakelaar

Duurzaam geprikkeld

Duurzaam ondernemen

Iedereen heeft tegenwoordig zijn mond vol van duurzaamheid. Het begrip is inmiddels zo vervuld dat het alles lijkt te omvatten en juist daardoor nietszeggend is geworden. Wij verstaan er onder dat je als bedrijf een visie hebt op waar je nu en straks met respect voor je fysieke en sociale omgeving wilt staan, een bedrijf waarin niet alleen ruimte is voor marktdenken, maar ook oog is voor mens en milieu. Duurzaam ondernemen noemen we dat, ook wel maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) genoemd. Duurzaam ondernemen gaat over de totale bedrijfsvoering. Eigenlijk is het gewoon bedrijfsmatig ondernemen, maar wel met oog voor mens en milieu, met een balans tussen de drie P's: People, Planet en Profit.

MVO: people, planet en profit

People gaat over sociaal welzijn hier en daar. Rechtvaardige verhoudingen tussen mensen en eerlijke kansen voor (groepen van) mensen is een belangrijke voorwaarde om in samenlevingen en menselijke verbanden tot duurzame ontwikkeling te komen.

Planet gaat over de milieukwaliteit. Natuur en milieu kunnen niet onbeperkt worden belast door aantasting, uitputting van grondstoffen en vervuiling. Op enig moment dreigt een situatie waarbij de ecologische basis voor het bestaan van huidige of toekomstige generaties, hier of elders, in het geding komt.

Profit tenslotte gaat over winst en het creëren van meerwaarde. Bij economische activiteiten (productie, diensten) gaat het om meer dan financieel rendement. Van belang is om met de levering van producten en diensten bij te dragen aan maatschappelijke welvaart en welzijn – het gaat om winst en waarden.

Als de 3 P's in balans zijn leidt dat tot een duurzame ontwikkeling. Duurzame ontwikkeling "voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien" (Brundtland commissie). Duurzame ontwikkeling is een veranderingsproces. Duurzaam of maatschappelijk verantwoord ondernemen is de bedrijfsmatige vertaling van duurzame ontwikkeling. Duurzaam ondernemen wordt zichtbaar in de manier van kijken en handelen voor mens, milieu en markt in alle bedrijfsactiviteiten.

Verandering van business models

Door de groeiende aandacht voor duurzame ontwikkeling verandert de wereld snel. Het 'sec' aanbieden van producten is niet meer voldoende en feitelijk een verdienmodel van de vorige eeuw. Het is zaak om inzicht te krijgen hoe businessmodellen werken om bestaande (mentale) modellen in organisaties te kunnen doorbreken zodat nieuwe, beter bij deze tijd passende modellen ontwikkeld kunnen worden. Een businessmodel beschrijft bijvoorbeeld de waarden die een organisatie biedt aan verschillende klanten en verduidelijkt de benodigde activiteiten en partners bij het vervaardigen, het marketen en het aanbieden van deze waarden. Op die manier kan er duurzame winst en omzet behaald worden. Door een business model als denkkader te gebruiken en het spelen met configuraties kan gezamenlijk betekenis gegeven worden aan het ondernemen. Met andere woorden: het kan werken om de bedrijfshuishouding opnieuw op scherp te zetten.

Voor deze scan maken we gebruik van het "Business Model Canvas" en kijken we naar variabelen als doelgroep, het aanbod/ de waarde propositie, de soort relatie met de klant, kanalen, kosten/opbrengsten, key activiteiten, en key resources.

Partnerships: "Help elkaar, koop duurzame waar"

Duurzaam ondernemen is betrekkelijk nieuw. In deze tijd van innovaties rondom materiaalgebruik, inzichten in biodiversiteit of technologie en globalisatie is het zaak om in te zetten op samenwerking met andere partijen om zelf ook verder te komen. Steeds vaker zijn er verregaande relaties tussen het bedrijfsleven, de overheid en (wetenschappelijk) onderwijs die op nieuwe manieren met elkaar resultaten behalen. Partnerschappen die het aanbod aan de klant versterken om de doelgroep nog beter van dienst zijn, hadden tot voor kort weinig aandacht bij het ondernemen. De aandacht bleef eigenlijk beperkt tot leveranciers. Bij duurzaam ondernemen worden relaties op verschillende niveau's aangegaan, zowel in de keten als daarbuiten. Het aangaan van relaties wordt breder opgevat ende relaties zijn gericht op de lange termijn. Voorbeelden van relaties binnen de kunstsector zijn relaties met en tussen kunstenaars, kunstopleidingen, met overheid et cetera.

H-ART

H-ART licht de organisatie door. Wij kijken met de frisse blik van buiten naar de onderneming. Daardoor zien wij zaken die voor de ondernemer zo vanzelfsprekend zijn dat ze onzichtbaar zijn geworden. Door onze kennis van duurzaam ondernemen zien wij ook de kansen en bedreigingen waar de ondernemer nog geen oog voor heeft. De aanbevelingen en suggesties in H-ART zijn gebaseerd op het bezoek aan het bedrijf aangevuld met de informatie die tijdens de quick scan is verstrekt door de ondernemer. Het resultaat van H-ART is altijd op maat.

Werkwijze

Een uitvoering van H-ART bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Vraag van de ondernemer hoe hij duurzaam ondernemen in zijn instelling of bedrijf (beter) vorm kan geven;
2. Oriëntatie op het bedrijf en zijn omgeving door GreenBiz Startup en De Keizer Kennismakelaar;
3. Lokatiebezoek en gesprek met eigenaar(s)/exploitant en indien gewenst met andere betrokkenen;
4. Opstellen conceptrapportage van bevindingen;
5. Terugkoppeling aan opdrachtgever, waar nodig bijstellen rapportage;
6. Overhandiging eindrapportage, het H-ART.

H-ART richt zich op de - in onze ogen - voor de kunst & cultuursector meest essentiële aandachtsgebieden voor duurzaam ondernemen. Allereerst wordt het gebruikte business model onder de loep genomen. Vervolgens leggen we een aantal 'duurzaamheidsthema's' langs de meetlat: energie & klimaat, biodiversiteit, omgeving, sociale diversiteit, inkoop, financiën, communicatie & imago en maatschappelijke betrokkenheid. Als laatste kijken we naar het duurzaamheidsprofiel van de kunst(enaar) an sich: in hoeverre wordt gebruikt gemaakt van duurzame materialen, wat is de boodschap et cetera.

Resultaat

Elke H-ART bevat een hoofdstuk met aanbevelingen en suggesties, mede gebaseerd op het ambitieniveau van de ondernemer. De aanbevelingen en suggesties dienen vooral als eye-openers voor de ondernemer, om de ondernemer te prikkelen en aan het denken te zetten. En soms zijn het herkenningen: "Nu jullie het zeggen, da's waar, goed om weer 'ns met de neus op de feiten gedrukt te worden".

H-ART heeft niet op alle vragen een antwoord, maar:

- biedt ondernemers een betere focus voor verdere discussie en bepaling van de gewenste situatie;
- vormt een basis voor (verdere) ontwikkeling van strategie en initiatieven voor meer aandacht voor duurzaamheid in het bedrijf;

- laat mogelijkheden zien om je als galerie te onderscheiden van andere galleries;
- geeft een beeld van mogelijke risico's, waaronder imagoschade;
- levert bedrijvigheid met sociale waarden op.

Het spreekt vanzelf dat wij te allen tijde bereid zijn om in een vervolgtraject de ideeën en plannen verder te helpen uitwerken en vormgeven. Neem hiervoor gerust contact op met een van ons beiden.

Galerie Xxxxxxxx

Algemene kenmerken

Bij aankomst valt direct de mooie groene tuin op en het open, uitnodigende gebouw waar de 'binnenkunst' wordt tentoongesteld. Het tuinonderhoud gebeurt op biologische wijze, er wordt geen gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Er is veel aandacht voor biodiversiteit. In de tuin zijn enkele nestkastjes opgehangen. Een helofytenfilter reinigt de afvoer van de toiletten en keuken waardoor alleen nog leidingwater wordt gebruikt om de handen te wassen en als drinkwater.

George Witteveen, cradle to cradle deskundige, ontwierp de huidige galerie op de plaats waar vele jaren een oude zgn. Venlokas stond. Het gebouw is strak, met zwevende dak en diverse in- en uitkijkhoeken. Enkele technische specificaties van het gebouw zijn het glas (HR++), het 23 cm dikke massief houten dak waardoor één overspanning mogelijk is. In de ca. 30 cm dikke zeer goed geïsoleerde betonnen vloer liggen over de volle breedte kunststof lamellen waar water door stroomt. Er wordt gebruik gemaakt van een warmtepomp waarmee het water zowel verwarmd als gekoeld kan worden. De benodigde warmte komt via 3 stuks 100 meter diepe sondes uit de grond of uit een "opgevouwen" filter met een totale lengte van 360 meter dat in de grote vijver ligt. Er kan dus zowel verwarmd als gekoeld worden en de capaciteit blijkt voldoende om ook het gehele woonhuis mee te verwarmen en koelen. Daartoe werd al eerder de gehele begane grond van het huis van een lage temperatuur vloerverwarming voorzien (fijnmazig slangensysteem).

Op het ca 270 m² grote platte dak werden in totaal 97 zonnepanelen aangebracht, waarvan 20 zogenaamde Twinpanelen (deze werden aan de achterzijde voorzien van dezelfde lamellen als in vloer en vijver). Dat betekent dat deze zonnepanelen gekoeld worden en de warmte wordt weer gebruikt voor de warmtepomp of ter compensatie van een kouder wordende bodem. Het platte dak voert een deel van het hemelwater naar een voorraadtank die de toiletten bevoorraadt.

De vitrines zijn speciaal vervaardigd voor Xxxxxxxx op 200 cm hoogte en in lichtgrijs uitgevoerd. De verlichting is de allernieuwste LED van Xicato, de verticale TL werd vervangen door een LED buis en ook de belichting van sculpturen en schilderijen is met LED. ERCO Duitsland leverde de speciale LED-spots met zes LED's die door middel van de prisma's 'Superspot', 'Spot' of 'Breedstraler' kunnen zijn. Naast de eigenlijke diode en warmtegeleiding zijn toegepaste fosforen en ook de optica zeer belangrijk voor een optimaal geheel.

Xxxxxxxx is voornemens zich de komende tijd nog meer op duurzaam gemaakte kunst te richten. Een voorbeeld van duurzame kunst in de galerie is al de tafel met LED lampen.

Xxxxxxxx zoekt bewust ook verbindingen met de lokale economie (verbinden van mensen, zoek wat je bindt, niet wat je verschildt), bijvoorbeeld catering (werkt met lokale producten).

Galerie Xxxxxxx in beeld

Impressie	Waarneming
	Een indruk van de galerie
	Blik op de tuin
	Het helofytenfilter vijf maanden na de aanleg
	De zonnepanelen op het dak van de galerie

Ambitie

Uit alles blijkt dat Xxxxxxx gaat voor het meest duurzame resultaat op elk gebied. De galerie wil HET voorbeeld voor galeries en musea zijn. Vooral ook wil men laten zien dat het echt kan, en dat er geen sprake is van geitenwollensokken gedoe of zoiets. Integendeel, Xxxxxxx is een kwalitatief hoogwaardige galerie met optimale aandacht voor aspecten van duurzaamheid. De ambitie is hoog, torenhoog.

Langs de meetlat

Op de volgende bladzijden worden per aandachtsgebied onze bevindingen beschreven. Allereerst wordt ingegaan op het business model dat gebruikt wordt om inkomsten te genereren. Vervolgens passeren relevante duurzaamheidsthema's als energie & klimaat, biodiversiteit of mobiliteit de revue. Tot slot wordt ingegaan op het duurzaamheidsprofiel van de 'kunst an sich'. Voor de duurzaamheidsthema's wordt in diagrammen de score weergegeven. Blauw is het gewenste ambitieniveau van de eigenaar, groen de huidige situatie. Het maximaal haalbare, de 100% score, geeft het optimale niveau aan dat met de kennis en technische mogelijkheden van nu voor Xxxxxxx bereikbaar is. Een score van 50% betekent dat er alleen vanuit economische motieven wordt gehandeld. Een pro-actieve houding wordt zichtbaar door een score van 75% of hoger. Onder de 50% betekent dat de instelling achter ontwikkelingen aan hobbelt en hooguit voldoet aan wet- en regelgeving.

Business model

De waarde van een business model

Door de groeiende aandacht voor duurzame ontwikkeling verandert de wereld snel. Het 'sec' aanbieden van producten is niet meer voldoende en feitelijk een verdienmodel van de vorige eeuw. Het is zaak om inzicht te krijgen hoe businessmodellen werken om bestaande (mentale) modellen in organisaties te kunnen doorbreken zodat nieuwe, beter bij deze tijd passende modellen ontwikkeld kunnen worden. Een businessmodel beschrijft bijvoorbeeld de waarden die een organisatie biedt aan verschillende klanten. Ook verduidelijkt een business model de benodigde activiteiten en partners bij het vervaardigen, het marketen en het aanbieden van deze waarden. Zo kan er duurzame winst en omzet behaald worden. Door een business model als denkkader te gebruiken en het spelen met configuraties kan gezamenlijk betekenis gegeven worden aan het ondernemen. Met andere woorden: het kan werken om de bedrijfshuishouding opnieuw op scherp te zetten. Voor deze scan maken we gebruik van het "Business Model Canvas" en kijken we naar variabelen als doelgroep, het aanbod/ de waarde propositie, de soort relatie met de klant, kanalen, kosten/opbrengsten, key activiteiten, en key resources.

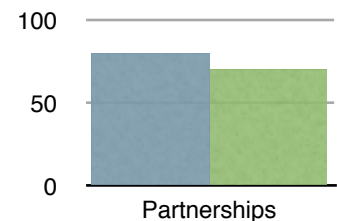
Business model van Xxxxxxx

Galerie Xxxxxxx richt zich op het verzamelen, laten zien en verkopen van kunst. De belangrijkste waarden die galerie Xxxxxxx aanbiedt zijn haar bijzondere (tijdelijke) collecties, de zeer fraaie locatie en het "verhaal" van de galerie zelf, plus het zeer betrokken, open en actieve management. De doelgroep waar galerie Xxxxxxx zich op richt zijn 'gegoede' klanten die een persoonlijke relatie hebben met het management. Relaties zijn dus erg belangrijk. Galerie Xxxxxxx gebruikt vooral haar kroonjuweel, haar locatie, als trekker bij deze relaties. De website speelt voor het aangaan en onderhouden van deze relaties minder een rol. Daarnaast maakt men gebruik van het bouwen van een Galerie Xxxxxxx community, waarvan de leden worden uitgenodigd bij speciale evenementen. De belangrijkste activiteit van Xxxxxxx is dan ook het organiseren van collecties. Het is alleen maar erg slim om daarnaast de galerie en de beeldentuin open te stellen (tegen betaling) voor bezoekers. Hierdoor komen ook andere bezoekers binnen, die vervolgens zelf geïnteresseerd kunnen zijn in aankopen. Er zit nog ruimte in het versterken van het businessmodel, bijvoorbeeld het aantrekken van een bredere doelgroep, het aangaan van partnerschappen, communities en/ of andere financieringsmethodes.

Partnerships

Duurzaam ondernemen is betrekkelijk nieuw. In deze tijd van innovaties rondom materiaalgebruik, inzichten in biodiversiteit of technologie en globalisatie is het zaak om in te zetten op samenwerking met andere partijen om zelf ook verder te komen. Steeds vaker zijn er verregaande relaties tussen het bedrijfsleven, de overheid en (wetenschappelijk) onderwijs die op nieuwe manieren met elkaar resultaten behalen. Partnerschappen die het aanbod aan de klant versterken om de doelgroep nog beter van dienst zijn, hadden tot voor kort weinig aandacht bij het ondernemen. De aandacht voor deze kant van ondernemen bleef eigenlijk beperkt tot leveranciers. Maar bij duurzaam ondernemen worden relaties op verschillende niveau's aangegaan. Het aangaan van relaties met partners in de keten en daarbuiten wordt tegenwoordig breder gezien en de relaties het gericht op langere termijn. Voorbeelden van relaties binnen de kunstsector zijn bijvoorbeeld relaties met en tussen kunstenaars, kunstopleidingen, met overheid et cetera.

Op de site van Xxxxxxx wordt een aantal partners genoemd die de propositie van galerie Xxxxxxx versterken. Uit het oriënterend gesprek bleek dat het management van Xxxxxxx vaak verbindingen zoekt (en maakt) met andere partijen. Bijzonder is dat het hier vooral gaat om organisaties (zoals de Lions) en bedrijven uit de buurt ("act local") en de eigen familie bedrijven. Juist doordat het lokale contacten betreft, zijn de verbindingen met de andere partijen extra sterk. Een ander voorbeeld is dat galerie Xxxxxxx haar galerie en netwerk inzet om specifieke producten (Fisker auto's) of bepaalde NGO's (Stichting Bambini) te stimuleren. Xxxxxxx heeft ook veel geïnvesteerd om de relatie met de (lokale) overheid te intensiveren. De volgende stap zijn de Provincies en andere buurgemeenten. Ook wordt er gekeken naar relaties met de landelijke politiek. Het doel hierbij is meer PR aandacht voor de galerie. Een kans zou zijn om de community die Xxxxxxx om haar heen heeft gevormd, te verbreden en deze ook meer commercieel in te zetten.

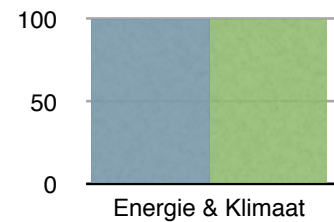
Tenslotte zijn er goede relaties opgebouwd met de leveranciers van het gebouw zelf. Door veel onderzoek te doen, weet het management van Xxxxxxx precies wat voor soort producten nodig zijn voor de bedrijfsvoering. Helaas konden de toeleveranciers dit niet altijd leveren. Xxxxxxx heeft vervolgens samen met een toeleverend bedrijf deze producten ontworpen en daarmee gefungeerd als testlab. Dit is een goed voorbeeld van samenwerking!

Duurzaamheidsthema's

Energie en Klimaat -

De vraag naar energie neemt nog elk jaar toe. Maar de fossiele brandstoffen olie en gas, raken steeds meer uitgeput. Gebruik van olie en gas draagt sterk bij aan de uitstoot van CO2, het belangrijkste broeikasgas. Broeikasgassen veranderen ons klimaat. De gevolgen - tropische stormen, droogte en overstromingen - komen vooral in armere landen hard aan. Maar ook in Nederland merken we de effecten; met name de wateroverlast neemt sterk toe. Klimaatverandering heeft ook grote gevolgen voor ecosystemen. Gebruik van duurzame energiebronnen als zonne-energie en windenergie heeft daarom sterk de voorkeur boven het gebruik van fossiele brandstoffen. Inzicht in het energieverbruik en besparing op energie in de eigen bedrijfsvoering is een volgende belangrijke stap. Het is belangrijk selectief in te kopen en producten die veel gebruik van fossiele brandstoffen vergen, zoveel als mogelijk te vermijden.

Zoals uit de algemene beschrijving van Xxxxxxx al blijkt, heeft duurzame energie voor de bedrijfsvoering van de galerie en beeldentuin top prioriteit. Maar dat niet alleen, alle mogelijke maatregelen om energie op duurzame wijze op te wekken en te gebruiken, zijn bij de bouw van de galerie genomen. Het dak is bedekt met zonnepanelen en voor de verlichting wordt gebruik gemaakt van onder meer LED verlichting. Verder worden de ontwikkelingen rondom SmartGrids nauwlettend gevolgd om zo snel in te kunnen springen in de mogelijkheden die dit gaat bieden.

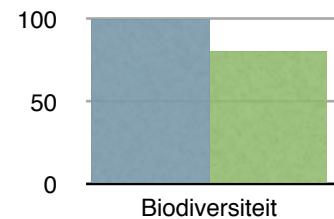

N.B. Niet eerder werd bij een bedrijf op dit onderdeel tweemaal een 100% score uitgedeeld!

Biodiversiteit -

Biodiversiteit gaat over de bescherming van de diversiteit van soorten. In ecosystemen bestaat een balans tussen de verschillende dier-, plant en micro-organismen. Verstoring van die balans bedreigt het voortbestaan van de ecosystemen. Ecosystemen leveren diensten als zuurstof, voedsel, brandstoffen, grondstoffen, medicijnen, bescherming en recreatie. De mens is voor zijn leven en welzijn afhankelijk van ecosystemen. Actueel is de grote bijensterfte die van alle Europese landen in Nederland het grootst is. Natuurbeheerders maken zich grote zorgen over de gevolgen die dit heeft voor onze voedselketen. Want zonder bijen geen bestuiving en dus geen voedsel.

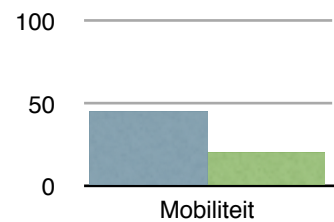
De beeldentuin heeft een uitgesproken groen karakter. Er is veel aandacht voor groen en voor (behoud van) biodiversiteit. Het is duidelijk zichtbaar dat bij de opzet van de tuinarchitectuur veel aandacht is besteed aan de opbouw van de tuin. Verschillende compartimenten die elk hun eigen functie hebben, vormen samen toch een geheel. Ook is gedacht aan de verschillende functies voor water, planten et cetera. Het is niet bekend in hoeverre ook bij de keuze van beplanting rekening is gehouden met duurzaamheid. Zijn de planten en heesters afkomstig van duurzame, biologische tuinbouwbedrijven, of is hier nog een slag te maken? Voortschrijdend inzicht is hierbij zeer belangrijk. Hetzelfde geldt voor het gebruik van kunststoffen in de tuin. Ook dit moet nader onderzocht worden.

Mobiliteit -

Mobiliteit gaat over de locatie en de bereikbaarheid, het zakelijk verkeer, het woon-werkverkeer van medewerkers en bezoekers en de mogelijkheid gebruik te maken van verschillende vormen van vervoer. Vooral voor culturele instellingen (die immers afhankelijk zijn van grote instroom van mensen en ook vaak opbouw en afbouw van collecties) is het van belang om hier goed aandacht aan te schenken. Het voordeel van goed georganiseerde mobiliteit is minder CO2 uitstoot en bijdragen aan (innovatieve) oplossingen om vervoerstromen beter te organiseren.

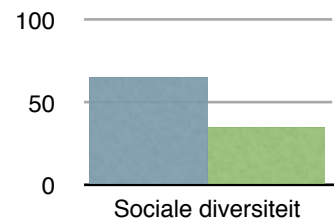
Galerie Xxxxxxx is erg mooi gelegen en goed bereikbaar met eigen vervoer. Om er met openbaar vervoer te komen is lastiger. Er wordt op de site geen melding gemaakt van openbaar vervoer of andere mogelijkheden. Hier ligt een kans om op te pakken.

Sociale diversiteit -

Bedrijven opereren tegenwoordig steeds meer in een dynamische, internationale omgeving, die wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan culturen. Sociale diversiteit gaat over het 'organiseren van verschil'. Er wordt in het bedrijf rekening gehouden met verschillen tussen mensen in sekse, etniciteit, seksuele voorkeur, leeftijd, handicap en religie. Diversiteitsbeleid richt zich op gelijke rechten en kansen voor verschillende groepen (emancipatie), het tegengaan van discriminatie en sociale uitsluiting en het bevorderen van gelijke behandeling. Het streven is gericht op een organisatie die een afspiegeling is van de omringende maatschappij, een organisatie waarbinnen iedereen zich direct thuis voelt en de ruimte krijgt om het verschil te maken.

Xxxxxxx is een klein familiebedrijf waarbij nauw wordt samengewerkt met zusterbedrijven van de familie. Deze stevige relaties van jonge en oudere familieleden versterken de bedrijfsvoering. Wat betreft diversiteit in culturen en etniciteit is ons bij de galerie zelf geen activiteit opgevallen. De site heeft ook een engelse vertaling. Dit maakt Xxxxxxx ook toegankelijk voor niet nederlands sprekende bezoekers. Zowel galerie als beeldentuin zijn goed toegankelijk voor minder validen.

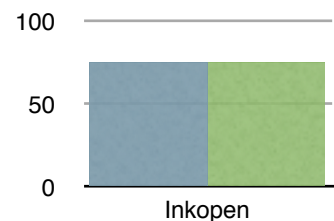

Duurzaam inkopen -

Duurzaam inkopen is inkopen op basis van èn economische èn sociale èn milieucriteria. Niet of of, maar en en. Duurzaam inkopen gaat over het nemen van je maatschappelijke verantwoordelijkheid in het consumeren door in je koopgedrag rekening te houden met de milieuomstandigheden en de sociale omstandigheden waaronder producten zijn gemaakt. Duurzaam inkopen staat nooit op zich, maar maakt onderdeel uit van de bedrijfsvisie op duurzaam ondernemen. Het is als het ware de uitwerking van die visie. Om echt duurzaam te kunnen gaan inkopen en daar ook alle revenuen van binnen te halen moet het bedrijf duurzaam ondernemen zagezegd in zijn genen hebben zitten.

Vaak wordt gezegd dat duurzaam inkopen duurder is. Dat is maar hoe je het bekijkt. Feit is dat bij niet-duurzame producten 'maatschappelijke kosten' zoals milieuvervuiling of uitputting van grondstoffen vaak niet in de prijs verwerkt zijn. Duurzaamheid is dus niet synoniem voor duur. Wie dat wel zegt, heeft het niet goed begrepen. Duurzaamheid is een diepte-investering en zulke investeringen renderen.

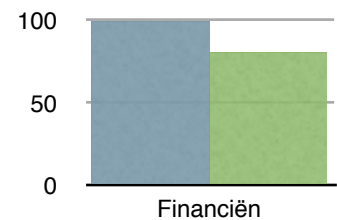
Een beeldentuin annex galerie kent naast de aankoop van kunst verschillende inkoopstromen, variërend van fair trade koffie en thee tot duurzame energie, van papier voor de toegangsbewijzen tot meubilair en vitrines. Het volledig gebruik maken van duurzame energie is al bij het thema energie & klimaat aan de orde gekomen.

Financiën -

Verbeter de wereld, begin bij je bank. Op initiatief van Oxfam Novib, Milieudefensie, Amnesty International en FNV Mondiaal is de website eerlijkebankwijzer.nl gelanceerd. Met de Eerlijke Bankwijzer kan een bedrijf zien hoe goed zijn bank het doet. Banken worden met elkaar vergeleken op hun beleid voor belangrijke maatschappelijke onderwerpen als klimaat, natuur, mensenrechten, wapens, corruptie en betrouwbaarheid. En op hun bonusbeleid.

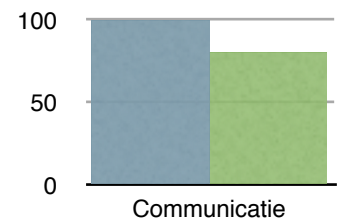
Xxxxxxx maakt voor zijn financiële zaken bewust gebruik van de diensten van een duurzame bank, te weten de duurzame alliantie tussen Mees Pierson en Triodosbank, alsmede van de Rabobank.

Communicatie & imago -

Communicatie is een must om te laten zien waar je voor staat en waar je mee bezig bent. Communicatie is meer dan woorden. Een glossy folder op milieu-onvriendelijk papier die vertelt over hoe milieubewust het bedrijf bezig is, is niet echt geloofwaardig. Oproepen tot energiebesparing terwijl op de receptie een groot plasmascherm actief is ook niet. Laat zien dat het je menens is. Do what you preach!

Xxxxxxx besteedt veel aandacht aan haar marketing en communicatie. Ze gebruikt hiervoor meerdere communtiekkanalen, waaronder social media. Waar de website is gehost is niet bekend. Op de site wordt geen melding gemaakt van de eigen duurzame bedrijfsvoering of de aandacht voor duurzame kunst, maar dat is sterk in ontwikkeling.

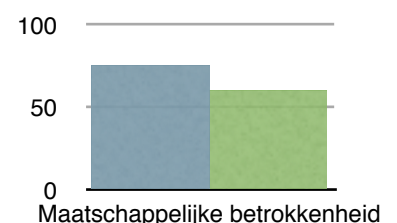

Galerie Xxxxxxx is een actieve twitteraar, waarbij ook veel contact wordt gemaakt met andere twitteraars. Of andere vormen van social media ook in gebruik zijn is onduidelijk. Tenslotte organiseert galerie Xxxxxxx een aantal keer per jaar bijeenkomsten voor eigen klanten of heeft een open huis voor derde partijen. Uit de gesprekken bleek verder dat Xxxxxxx erg open staat voor nieuwe initiatieven en partners en graag hiervoor haar ruimte ter beschikking stelt.

Maatschappelijke betrokkenheid -

Een bedrijf maakt deel uit van een lokale leefomgeving en een lokale economie. Ondernemers die maatschappelijk verantwoord ondernemen, zetten zich in hun bedrijfsmatige activiteiten ook in voor de buurt en/of de maatschappij. Zoals een cateraar die les geeft aan jongeren over gezond eten, of een adviesbureau dat een zorginstelling helpt bij het schrijven van een businessplan. Deze vrijwillige inzet voor de samenleving wordt maatschappelijk betrokken ondernemen (MBO) genoemd.

Xxxxxxx is betrokken bij enkele onderwijsprojecten in Afrika.

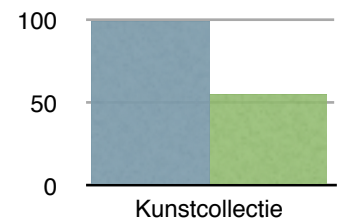

Kunstprofiel

Kunstcollectie -

Op dit moment zijn meerdere discussies gaande over duurzaamheid en cultuur. Zo wordt er gesproken over het verzamelen van kunst en het steeds meer vergroten van collecties, wat staat haaks op de groeiende trend van 'consuminderen' versus 'consumeren'. Ook wordt er nagedacht over - en steeds meer gestuurd op - materiaal keuze. Welke materialen gebruikt de kunstenaar voor zijn kunst? Denkt hij (waar hij staat bedoelen uiteraard ook een zij) na over de relatie met duurzaamheid? En een heel andere kant van de kunst is de boodschap die de kunstenaar wil overbrengen. Welke kunstenaars geven in hun werk uiting aan duurzaamheid? Als culturele instelling is het van belang om na te denken over op welke wijze haar kunstenaars hiermee bezig zijn en hoe hun ontwikkeling hierin gesteund kan worden.

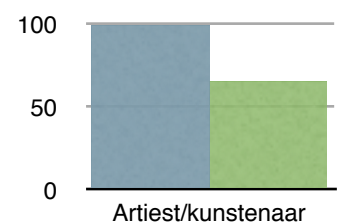
Xxxxxxx heeft de ambitie om zich te gaan onderscheiden op 'duurzame' kunst vooral als het gaat over het materiaal gebruik van de kunstenaars. Er wordt gewerkt aan het opbouwen van contacten met gelijkgestemden. In de gallery wordt een aantal voorbeelden getoond van duurzame kunstobjecten, echter de meerderheid van de collectie is nog kunst zonder specifieke aandacht voor duurzaamheid.

Artiest/ kunstenaar -

Een duurzame artiest is een artiest die zich in zijn kunst laat leiden door duurzame ontwikkeling. Kunst daagt uit, laat zien wat mogelijk is en bovenal kan een kunstenaar out-of-the-box denken. In die zin vervullen artiesten en kunstenaars een voorbeeldrol in de maatschappij. Ze schudden mensen wakker en houden ze scherp. Dan is het belangrijk dat zij zelf de belichaming van hun boodschap zijn.

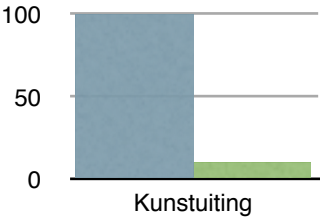
Zowel de tuin als de galerie kent een wisselend aanbod van kunstobjecten van verschillende kunstenaars. Bij de selectie van kunstenaars kijkt Xxxxxxx ook naar het duurzaamheidsprofiel van de kunstenaar en zijn kunst. Of iets wel of niet als duurzame kunst beschouwd kan worden, wordt nu bepaald door Xxxxxxx zelf. Er zijn nog geen standaarden beschikbaar die als meetlat kunnen dienen bij de bepaling van het gehalte en de kenmerken van duurzaamheid van de artiest/kunstenaar.

Kunstwerken/ -uitingen -

Welke boodschap geeft de artiest/kunstenaar zijn publiek mee? Is er aandacht voor het thema duurzaamheid, maatschappelijke betrokkenheid of anderszins een oproep annex prikkeling die mensen aanzet tot nadenken over duurzame ontwikkeling?

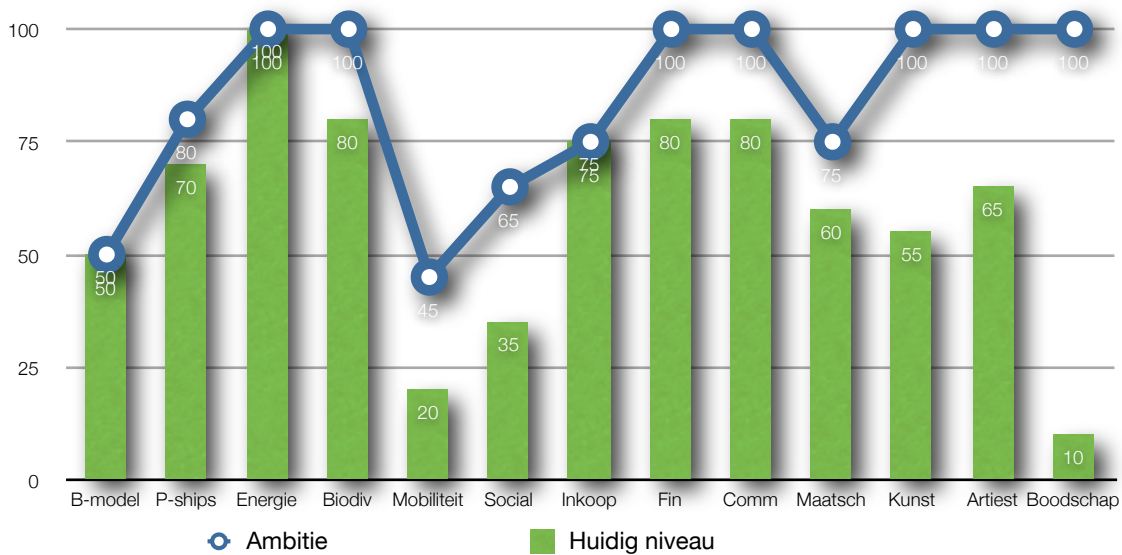
In hoeverre de kunstuiting bijdraagt aan het duurzaamheidsprofiel is afhankelijk van de exposerende kunstenaar en zijn kunstboodschap. Hiervoor is geen score te geven nu.

Conclusies en advies

Totaalbeeld

Wanneer we de ambitie voor galerie Xxxxxxx afzetten tegen de bevindingen (score), ontstaat het volgende totaalbeeld:

Uit de grafiek blijkt dat Xxxxxxx actief werk maakt van zijn ambities. Geen woorden maar daden, zo blijkt uit alles. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de kennis die bij de familie of haar netwerk aanwezig is. En dat werpt duidelijk zijn vruchten af.

Samenvattend

Galerie Xxxxxxx kan met recht een voorbeeld voor andere bedrijven in de kunst & cultuursector genoemd worden. Xxxxxxx is pionier in deze branche, maar heeft in korte tijd al veel stappen gezet.

Bijlage

GreenBiz Startup & De Keizer Kennismakelaar

GreenBiz Startup/ Simone Veldema, senior projectmanager

GreenBiz Startup is een jong internationaal consultancy netwerk dat zich richt op advisering en kleinschalig, kwalitatief hoogstaand strategisch onderzoek en analyses uitvoert voor opdrachtgevers in het bedrijfsleven, de publieke sector en het maatschappelijke instellingen. Daarnaast zoekt GreenBiz Startup actief naar 'leads' en 'business opportunities' voor een geselecteerde groep van duurzame ondernemers in een breed en flexibel wereldwijd netwerk. De samenwerkende adviseurs van Greenbiz Consultancy hebben specifieke expertise op onder meer de gebieden economische stimulering, duurzaamheid, marketing, brand development, creatieve industrie, internationalisering, ruimtelijke ordening, toerisme en projectmanagement. Allen hebben uitgebreide professionele, zakelijke en politieke ervaring. GreenBiz Startup is onderdeel van DesignThinkers.nl, een Service Design Thinking Agency dat bestaat uit een aantal associates die geloven in het belang van creatief denken, het faciliteren van voortdurende conversaties en leren door te doen.

De Keizer Kennismakelaar/ Betty de Keizer, directeur/eigenaar

Als gastdocent en centrale coördinator voor het thema duurzame ontwikkeling bij de Universiteit van Amsterdam deed Betty de Keizer veel kennis en ervaring op met het ontwikkelen en de implementatie van MVO. Sinds 2006 werkt ze vanuit haar eigen bedrijf De Keizer Kennismakelaar. "Ik werk graag met groepen, vooral jongeren inspireren me. Ze houden je scherp en kijken nog onbevangen en open naar de zaken om hen heen." De Keizer Kennismakelaar laat je met hoofd (kennis), hart (inspiratie) en handen (projectmanagement) zien wat je privé en zakelijk, hier én nu kunt doen voor een duurzame toekomst mét winst en meerwaarde voor jezelf, je onderneming, het milieu en de ander. De Keizer Kennismakelaar brengt in beweging. Het bedrijf is met name actief in de sectoren onderwijs, zorg, sport en kunst & cultuur. Specifieke expertise is aanwezig op het terrein van duurzaam inkopen, biodiversiteit en (jacht)havens.

Subsidiemogelijkheden

Het is mogelijk aanspraak te maken op de volgende subsidieregelingen:

Subsidie voor gedragsverandering bij medewerkers De tijdelijke stimuleringsregeling '[Veilig werken door gedragsverandering](#)' biedt subsidie aan MKB-ondernemers die door middel van het inhuren van een adviseur gedragsverandering bij medewerkers op gang brengen. Met als doel om duurzamer en veiliger te werken en het ontstaan van een cultuur waarin minder gevaarlijke incidenten en ongevallen voorkomen. Met deze regeling kunt u bijvoorbeeld een workshop over duurzaam en veilig werken in uw bedrijf financieren. (via Stimular)

Wajong Advies op maat Het ministerie van Sociale Zaken en werkgelegenheid is gestart met een pilot Wajong Adviesvoucher. Met deze voucher van 2500 euro kunnen werkgevers een advies aanvragen over de mogelijkheden binnen hun bedrijf om Wajongers een werkplek te bieden door aanpassen van functies (*jobcarving*). www.agentschapnl.nl/wajongvouchers

Leestips en links

Kinderrechten Magazine, themanummer duurzaamheid:

http://www.jeugdnu.nl/res/00298/img_user/Kinderrechtenmagazine-201101.pdf

Zonnepanelen en financieringsmodellen

www.wijwillenzon.nl

Apps op de mobiele telefoon, voorbeeld van het Nederlands Architectuur instituut

<http://www.youtube.com/watch?v=gl3CvFauu3I>

Banken en een vergelijking waarin zij investeren

<http://www.eerlijkebankwijzer.nl/>

Milieuaspecten en keurmerk voor horeca, toerisme en recreatiebranche

www.greenkey.nl

MVO Nederland, kunst en cultuursector

<http://www.mvonederland.nl/bedrijfstak/musea-kunst-cultuur>

Kennisland, brief business model innovatie culturele sector

<http://www.kennisland.nl/filter/publicaties/e-brief-businessmodel-innovatie-in-de-culturele-sector>